

N:o 18.

Af herr **J. Bengtsson** i Gullåkra, om ändrad lagstiftning angående skyldighet att deltaga i kostnaden för byggnad och underhåll af tingshus och häradsfängelse.

Oaktadt under senare årens riksdagar flera motioner blifvit väckta med förslag om en förändring af lagen af den 26 september 1884, angående skyldighet att deltaga i kostnaden för byggnad och underhåll af tingshus och häradsfängelse, har ingen vunnit så starkt bifall som den af mig vid 1888 års riksdag i ämnet inlemnade, hvilket synes mig framgå deraf, att, ehuru Första kammaren afslog densamma, likväl ingen talare der uppträdde mot det berättigade i motionen, än ordföranden i lagutskottet, hvilken blott framhöll de af samma utskott anförda skälen under det att i Andra kammaren deremot en af 5 ledamöter inom utskottet afgifven reservation i samma syfte som den af mig väckta motionen bifölls utan omröstning. Utskottet hade nemligen som skäl för afslag anført: »I afseende å grunden för skyldighetens utgörande torde väl, såsom lagutskottet vid flera föregående tillfällen uttalat, åtskilliga skäl tala för en ytterligare utjemning af skyldigheten; och vore här fråga om en lagstiftning i ett alldeles nytt ämne, skulle väl nutidens förhållanden icke föranleda till en sådan fördelning af skyldigheten som i 1884 års lag stadgas. Men då man tager i betraktande, att sistnämnda lag, vid jämförelse med förut gällande bestämmelser, utgör ett icke oväsentligt steg i den riktning, som af herr Bengtsson anses vara den rätta, och att denna lag tillkommit på grund af ett efter långvariga meningsbrytningar framställt medlingsförslag, så lærer den omständighet, att en så kort tid, omkring $3\frac{1}{2}$ år, förflutit sedan lagens antagande,

innefatta ett giltigt skäl att ej redan nu företaga en så genomgripande ändring deruti, äfven om den närvarande tidpunkten i öfrigt kunde anses lämplig för en dylik åtgärd. Härtill kommer, att nya lagberedningen i sitt betänkande angående rättegångsväsendets ombildning (fjerde delen sid. 241 och följande) föreslagit hela byggnadsskyldighetens öfverflyttande på staten; och torde detta förslag i sammanhang med frågan om domstolsorganisationen komma under statsmagternas pröfning. Under tiden lära väl på de flesta ställen icke företagas några så betydliga byggnadsarbeten för detta ändamål, att skyldighetens utgörande äfven för dem, hvilka tyngst drabbas deraf, bör blifva särdeles betungande.»

Häraf finner man att utskottet till en del vederlagt sig sjelft, då det medgifvit, att] åtskilliga skäl tala för en ytterligare utjemning af skyldigheten, ja till och med erkänt, att lagstiftning i ett nytt ämne skulle efter nutidens förhållande icke föranledt till en sådan fördelning af skyldigheten som i 1884 års lag stadgas. Då nu sålunda utskottet verkligen medgifvit, att denna lag af 1884 icke stämmer öfverens med nuvarande förhållanden och icke heller motsvarar nutidens kraf på rättvisa, icke bör då lagens korta tillvaro ensamt kunna utgöra tillräckligt skäl för dess bibehållande. De, som åtnjutit fördelarne af denna lag, hafva ju i alla fall redan allt för länge varit i besittning af denna oberättigade fördel, på samma gång de, som haft sig ålagdt större skyldighet än tillbörligt, lidit en motsvarande förlust, som aldrig torde blifva dem ersatt.

Emellertid vill det synas som om en del af de skäl lagutskottet anfört för afslag äfven borde hafva förfallit, i det att ytterligare två år förflutit sedan den nuvarande lagen antogs, och man ej heller afhört något förslag från regeringen om dessa byggnaders öfvertagande af staten. Detta kan deremot icke sägas om skälen för bifall, ty dessa äro fortfarande lika berättigade. Det kan icke heller bortresonneras, utan är och måste alltid förblifva principiellt rätt, att alla, som draga lika fördel af vare sig den ena eller andra af våra samhällsinstitutioner, böra också i lika mån bidraga till upprätthållande af desamma, och ingen lär väl här vid lag våga påstå att fastighetsegarne hafva större behof eller fördel af tingshus och häradsfängelse än andra skattskyldiga.

Med stöd af hvad jag sålunda anfört vågar jag vördsamt föreslå,

att, med ändring af hvad i lagen af den 26 september 1884 stadgadt är, Riksdagen ville för sin del antaga följande lag angående skyldigheten att deltaga i kost-

naden för byggnad och underhåll af tingshus och häradsfängelse.

I kostnaden för byggnad och underhåll af sådana byggnader skola alla de, hvilka inom häradet eller tingslaget erlægga kommunalutskylder, deltaga efter den grund, som för utgörande af dessa utskylder finnes stadgad; och skola vid förefallande behof dessa bidrag genom kommunalnämndens ordförande af kommunens kassa utbetalas, enligt den af häradets förtroendemän uppgjorda och honom tillställda uppbördslängd, på tid och ställe som af dem bestämmas.

Hos lagutskottet, till hvars behandling motionen torde blifva hänvisad, anhåller jag vördsamt, att utskottet ville erforderligen, om så anses nödigt, omredigera förestående lagförslag, så att det af mig åsyftade ändamålet vinnes.

Stockholm den 20 januari 1890.

J. Bengtsson.